

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Jona și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Rusaliile.

Sărbătorea pogorării duiului sfânt o sərbăm Duminecă. Sărbătorea pogorării acelei din dumnezeire pogorată peste capetele apostolilor în limbi de foc, care li-a dat tãrie și putere, care a vãrsat în sufletele lor lumină dumnezească și a turnat în inima lor focul sacru al unei iubiri apostolești, ce înainte de acesta nu făcuse parte din conținutul vieții lor psihice.

Mare minune dumnezească acest eveniment istoric, care sēmēn nu are în istoria popoarelor.

Mare întâmplare în viața omenimei, — care copleșită de mulțimea păcatelor și vițiilor, rezultate din cultura păgână a veacurilor, fũ sguiduită din temelii și mișcată din mocirla vremilor.

Cultura elină și romană atinsese culminațiunea, și apucată pe povârnișul decădınței, cu pași repezi ducea spre abisul perirei. Acumularea averilor în urbea eternă făcuse să răsără în Forum Romanum tot felul de îndeletniciri, chiamate de a aștia poștele omenesti și de a aduce firea omenescă în satisfacerea plăcerilor până la absurditatea vrednică de plâns.

Și când se încinsese mijlocul omenimei cu brēul celei mai crase decădențe morale, iată că apare figura Marelui Christos, Dumnezeu-omul, care cu mână tare și cu braț înalt face să fulgere schinte dumnezeesti pe vatra cenușoasă a nēmului omenesc.

Ivirea acestui suprafilosof produce revoluție în sufletele și inimile amorțite și deșteptă la o nouă viață pe cei înșetați după nouă timpuri, nouă doriri și nouă speranțe.

Răstignirea și mörtea lui, din nou face să resară în suflete temerile trecute și să sălășluască în ele demonul lumii păgâne. Ivierea Dumnezeu-omului aduce însă speranțele pierdute și depărtăză temerile avute. Ear' pogorarea duiului preface în stâncă de granit sufletele și inimile de cēră ale apostolilor. Noua inspirație divină le dă un ne mai pomēnit curagiu întru propagarea adevărului religiei creștine.

Asemenea unor albine, ce sböră peste țeri și mări, acești apostoli ies din Ierusalim și se perd în laturile lumii, pentru a propovădui cuvēntul Domnului și a vesti fericirea omenescă viitoare.

Creștinismul prinde teren și sublimile sale învățături prind rădăcini în mințile și inimile mulțimei. Asemenea undelor, ce se nasc în urma aruncării unei pietri în mijlocul lacului, se răspândește creștinismul din centrul seu, Ierusalimul. Pavel, apostolul nēmurilor, cu numărōsă școlă de învățăci cutrieră totă lumea romană, și convertindu-o la creștinism, o întărește prin primeiriile de comunități creștine și prin păstrarea unei neîntrerupte legături.

Cu a cărui putere pōte el îndeplinii aceste lucruri? Cu a cărui înțelepciune pōte el povățui mințile atât de întunecate ale lumii păgâne?

Cu puterea lui Dumnezeu, cu puterea duiului sfânt.

Cu această putere înzestrați, apostolii și ucenicii lor au putut străbate toate colțurile lumii și au pus temelia culturii creștine pe ruinele culturii păgâne. Esența și ființa creștinismului, cuprinsă în cuvintele „Să iubești pe de-aprōpele tēu, ca pe tine însu-ți, — a fost zdrobitōre pentru toate sistemele filosofice, și prin simplitatea ei a putut să pătrundă și în inimile celor ce locuiau în colibă, și astfel a devenit un bun comun al tuturor credincioșilor, cari iubesc pacea și bunavoiere.

Douăzeci de veacuri s'au strecurat de la data acestui eveniment, și omenimea e departe de ajungerea acestei mărețe ținte.

Și astăzi se mai sfășie omenii ca fiarele.

Și astăzi alērgă după bunuri și plăceri, ca ulii după prada sa.

Și astăzi se pismuește unul pe altul și caută să afle nod în papură, pentru-ca rău se-i mērgă vecinului seu, și se nu pōtă da înainte.

O, dumnezeire, putere și mărirea! Milostivește-te spre noi și ne scōte din noianul perirei, căci slabi și neputincioși suntem.

Știu, că neplăcut voi fi atins ochii și urechile prepotenților, cari nu admit o mărginire a minții omenesti. Știu, că mă vor bagatelisa atotștiutorii, cari încă n'au ajuns să măture nici înaintea ușei proprii, și cari mă vor califica de ignorant, fiind-că nu sunt aplicat a primii și propovedui teoriile lor teosofice.

Prefer însă a rămâne ignorant înaintea lor, mai bucuros, de cât a răsturna firma-mi convingere, că ori-ce știință omenescă, dacă nu este barem adiată de vēntul creștinismului, nu are prospecte de o dăinuire vecinică. Numai știința, care a știut să viie în ființa sa simbure a creștinismului, are siguranța unei reușite în viitoriu.

Atari considerațiuni ne readuc gândirea la iubit poporul nostru, care de veacuri duce o grea luptă pentru afirmarea sa în mijlocul valurilor cutropitoare. Fost'au în această luptă clipe de pierdare. Fost'au în ea momente de elevație și entusiasm. Postu-i-au numărate zilele vieții. Dar' Dumnezeul nostru ocrotitor ne-a trecut și preste aceste zile de grea urgie și ne-a adus la starea de azi, când nu mai putem fi desprețuiți, când nu mai putem fi huliți și batjocoriți. Prin noi înșine suntem aceea ce suntem. Ajută-te și te va ajuta Dumnezeu, a fost devisa activității noastre totdeauna. Nu vom înceta a ține la ea și în viitoriu și a ne pune puterile în serviciul neamului, căci ai lui fii suntem și vrem să rămānem. Duiul Domnului se va pogori peste noi și adumbrindu-ne cu ale sale daruri și cu ale sale roduri, va face, ca țara și se rămānem în fața tuturor ispitelor și primejdțiilor, cari de nou ne amenință.

Dōmne, scutește și ocrotește neamul și poporul meu!

Dr. Petru Șpan.

Reforma legilor învățământului public.

II.

Avem lege sancționată de Maiestatea Sa Domnitoriul țerii, statutul organic, în care dreptul de a examina și clasifica elevii absolvenți de pedagogie aparține bisericei noastre. Organele bisericești erau în drept până acuma să dea atestate valabile în totă privința pe sēma celor cu suficiente pregătiri pentru grēua carieră dăscălescă.

Noul proiect de lege ia însă din mâinile bisericești acest drept, și prin acesta se face în autonomia noastră bisericească o spărtură atât de mare, în cât urmărire nici nu pot să-i fie decamdată calculate. Ni-se lasă, ce e drept, și pentru mai departe pedagogiile, pe lângă îndatorirea, ca limba și literatura magiară să fie propusă în ele ungurește. Dar' examinarea și clasificarea elevilor absolvenți de pedagogie o ia statul, respective guvernul, cu totul în mâinile sale.

Proiectul de lege din întrebare dispune anume, că în viitoriu să se dea două examene din partea absolvenților de pedagogie: unul fundamental și altul special de calificățiune. Esamenul fundamental pōte fi dat înaintea unei comisii numite din partea bisericești care susține pedagogia, însă în prezența unui trimis al guvernului, care are dreptul să deneghe estradarea atestatu-lui față de elevul care nu știe să-i dea răspunsuri în limba magiară așa cum ar dori să le aibă.

Ingerința guvernului e deci deja aici, în dispoziția cuprinsă în §-ul 67, destul de mare, cu mult mai mare de cât în trecut. Esamenul fundamental apoi, așa dispune proiectul de lege mai departe, îndreptățește pe cel ce l'a dat numai la ocuparea în mod provisoriu a unui post de învățătoriu, în care calitate nu pōte să rămānă mai mult de doi ani. Cu esamenul fundamental nu s'a făcut deci nimic, ci absolvenții de pedagogie trebuie să facă și esamenul special de calificățiune, pentru a putē ajunge învățători definitivi.

Proiectul de lege dispune adevărat în §-ul 70, că învățătoriu ordinar, la ori-ce fel de școlă, nu pōte să ajungă de cât acela, care a făcut cu succes în fața unei comisii esamenul special de calificățiune. La reușirea de pensionare numai cei cu decret despre facerea acestui esamen vor fi primiți.

Acest esamen însă se face în fața unei comisii numită din partea guvernului, pentru-că presidentul ei va fi desemnat de către guvern, și tot așa și jumătate de membri, o numește biserica respectivă susținătoare de școle, însă earăși numai cu aprobarea guvernului. La drept vorbind deci, întreaga comisiune e numită din partea guvernului, și pōte fi numită comisiune de stat.

Elevii pedagogiilor noastre vor putē face esamenul de calificăție în limba lor maternă numai din religie și morală, din pedagogie și eserciții pedagogice, ear' din celelalte studii în limba magiară. Presidentul comisiei în fața căreia se dă esamenul special de cua-

lificațiune vine îndreptătit apoi prin §-ul 71 de a refușa subscrierea diplomei, când crede, că candidatul nu pōse din destul limba magiară.

Iată deci primejdia în întreaga ei mărirea.

Celelalte gravamine pe cari le-am mai putē ridica în contra noului proiect de lege le trecem cu vederea, pentru-că sunt de mai mică însemnătate, și puse alături cu cele înșirate, dispar cu desăvērșire. Cele înșirate însă sunt de o gravitate imens de mare, și chemate sunt să ne nimicească școlă confesională română, dacă cumva prin vre-o minune nu se va putē delătura pericolul care o amenință. Căci putere noi nu avem, ca singuri să-l putem delătura. Din vina noastră proprie pōte, ori pōte din răutatea împrejurărilor, am ajuns să fim element în statul ungar de care nu se prea ține nici un cont. N'avem deci nici o speranță, că vom putē scăpa de primejdie școlă și biserica noastră națională. Cumpētul bun însă se nu ni-l perdem. Să facem ce făceau strămoșii. Să priveghiem și să ne rugăm. Să ne rugăm, ca cel Atotputernic, care le vede și le știe toate, care știe, că popor mai credincios patriei și tronului de cum e poporul român, nu există pe pământul acesta, care însă e credincios totodată în asemenea măsură și sie-și, limbei și legii sale străbune, ca El, care ne-a scos și în trecut din atâtea rele și primejdii, să facă să trecă de la noi și acest păhar, dacă în partea sorții așa e scris, că trebuie să 'l golim.

Conferențele învățătorești.

Cercul Orăștie.

(Fine).

S'au prezentat apoi elaboratele menite a se desfășura și debata în plenul conferenței, anume:

- a) Distribuite de conferința precedentă
 1. „Învățământul ca mijloc de educațiune”, disertație de Ioachim Cerbicean, inv. în Jibot.
 2. „Analfabetismul și cauzele sale în sinul poporului nostru”, de Teofil Crișan, inv. în Băcăinți.
 3. „Magnetul și Magnetismul”, prelegere practică din fizică, (lucrată independent) de N. Popoviciu, inv. în Orăștiea-de-sus și I. Baci inv. în Orăștiea-de-jos.
 - Aceste lucrări au fost înaintate comisariului cons. cu 8 zile înainte de conferință. Pentru această punctualitate și dovadă reală de muncă serioasă a învățătorilor nostri, comisariul cons. a ținut să exprime mulțămirea sa, despre ce conferința a luat act cu plăcere.
 - b) Distribuite de Preaven. consistoriu și comisariul cons.:
 4. „Importanța cântării în școlă poporală cu deosebită considerare la poporul nostru”, de I. Branga, inv. în Orăștie.
 5. „Răsbōiele cruciate”, prelegere practică din Istorie, de N. Botean, inv. în Geogiul-de-jos.
 6. Aprețiere asupra „Igienei școlare”, de Dr. I. Beu, prin C. Baicu, inv.-dir. în Orăștie.
- Aceste lucrări au fost menite a se prezenta la deschiderea conferenței.
- Ulterior s'a mai prezentat un elaborat tot asupra „Importanței cântării în școlă poporală” etc. lucrat din îndemn propriu, sua sponte, de S. Vlad, inv. în Balșa.

Elaboratele s'au desfășurat pe rând, cu desbateri vii și colegiale, în cele 4 ședințe ale conferinței. Prelegerile practice s'au ținut în legătură cu ședința 3 a, de la 8—10 ore a. m., cu elevi de la școala noastră din Orăștie. Vom da scurt rezumat asupra acestor lucrări.

Ad 1. Lucrarea din domeniul psihologiei a dat instructive lămuriri asupra proceselor psihice, ce se desfășură în firul învățământului, asupra interesului pedagogic, cel mai de aproape scop al învățământului educațional etc. ...

În firul desbaterilor s'au lămurit și unele expresiuni și principii pedagogice, spre buna orientare a învățătorilor. — Conferința a exprimat mulțumită autorului pentru instructivele invitațiuni, desfășurate cu bun succes în lucrarea sa.

Ad 2. Causa numărului considerabil încă de analfabeți în sinul poporului nostru etc., temă ce a tăiat mai adânc în practica vieții noastre școlare.

A fost lucrată cu multă cunoștință de cauză, și cu durere de inimă, că au trebuit arătate cu degetul multe din cauzele intra și extra muros, cari aduc cu sine numărul considerabil încă al analfabeților. Dar' se nu ne surprindă prea tare această împrejurare, pe noi, cari avem să luptăm cu atâtea greutăți în organismul școlilor noastre, căci tocmai acum cetim în inșe-și zările magiare, că pe șeful cel mare și bogat al Ungariei „fericite” încă se constată, că este cel puțin 30—40% numărul analfabeților în sinul poporului magiar, desmerdat altcum cu toate ajutoarele posibile din partea guvernelor statului.

În legătură cu această temă s'a încins interesantă și viuă desbatere. Apröpe fie-care membru avea de spus din experiențele făcute.

S'a ivit părerea, că prea lămentăm mult, mai bine să lucrăm mai mult, premergând cu exemple bune. Să facem școala atrăgătoare și edificatoare, dând deplină atenție și deprinderilor practice din viața poporului nostru, în pomărit, stupărit, agronomie etc. (G. Daniil).

S'a observat și indolența poporului și a comitetelor parohiale față de școle (P. Onea).

S'a intonat necesitatea de a se pune școala mai de aproape în serviciul trebuințelor practice, simțite în sinul poporului nostru. În urmărire și timpul pentru frecventarea școlii se se împartă după trebuințele locale ale poporului, cum vedem d. e. că se procede în școlile conlocuitorilor nostri Sași. (F. Nicoră).

Cu privire la timpul pentru frecventarea școlii peste tot, s'a prezentat o propunere radicală, de înțelesul: Timpul pentru învățământul anual de toate zilele în școlile populare să țină numai 6 luni de 6—7 în loc de 9—10 luni, dar' cu deplină punctualitate și diligență, fără nici o dispensare.

Elevii să fie obligați a cerceta școala de toate zilele în cele 6 luni, până la 14 ani inclusive, în loc de 12 ani. Ear' de la 15 ani încolo să între elevii în școala de adulți, ce ar fi a se organiza cu specială considerare la trebuințele practice ale poporului nostru. (C. Baicu).

S'a amintit încă o împrejurare, că pe-decă pentru progresul școlii preste tot și ca prilej pentru sporirea analfabeților, anume că prea s'a dat mână liberă comitetelor parohiale pentru dispensarea elevilor de la școală. În urma căreia sunt casuri, că într-o comună s'ar fi dispensat de la frecventarea școlii 50—60 elevi, deplin sănătoși și normali.

În fine s'a observat, că și noi învățătorii suntem în câțva culpabili pentru numărul cel mare al analfabeților, deore-ce în multe părți nu se deșteptă și nu se cultivă destul de intensiv simțul și gustul de cetire în sinul poporului nostru. (N. Herlea).

După acestea și alte asemenea observări și reflexiuni lămuritoare, la cari au luat parte și dl protopop Vasile Domșa și comisiarii consistorial, conferința a luat act cu mulțumită de lucrarea prezentată de dl Teofil Crișan și a primit propunerea făcută de dl C. Baicu, relativ la împărțirea timpului pentru frecventarea obligată a școlii populare, rămânând a se înainta propunerea cu motivare în scris la locul competent.

Ad. 3. Prelegeri practice s'au ținut două, din istorie și fizică. În general succese ambele. În firul acestora s'au făcut multe și instructive observări metodice-didactice, despre ce domnii prelegători au declarat, că iau act cu mulțumită colegială și vor nău a le observa în practică.

Deosebi față de prelegerea din fizică s'au statorit următoarele puncte de orientare:

a) să se dea cât mai mare importanță intuiției;

b) experimentările, întru cât se pöte, să se eșecute învățătorul prin înșiși elevii sei, pentru înlănuirea atenției și pentru deșeptarea ideilor apercetive;

c) să îngrijescă la timp învățătorul, ca să aibă la îndemână obiectele și materialul trebuincios pentru săvșșirea actului experimentării faptice;

d) peste tot la predarea științelor naturale, principiul inducției să se considere în măsură deplină.

Ad. 5. Importanța cântării în școala poporală etc., ca unul dintr-eele mai atrăgătoare subiecte, a fost cu adevărată plăcere ascultat de către membrii conferinței și viu răsplătit cu aplauze și mulțumită autorului Ioan Branga. Altcum dsa a dat dovești de frumoșe rezultate chiar în eșerciul practic al muzicii vocale, ca atare cel mai competent a vorbi în cestiune. Conferința i-a exprimat mulțumită și recunoștință.

Și în sêra acelei zile a aranjat un concert cu corul poporal din Orăștie, condus de dsa de un șir întreg de ani. Să demonstreze ad oculos, că nu din teorie grăște, ci din fapte și rezultate reale, simțite alănc până în inima poporului. Deore-ce acest cor e compus din 50—60 fete și juni din sinul familiilor fruntașe ale frumosului și harnicului nostru popor din Orăștie.

Tot alăția bujori și trandafiri! Cu portul lor pitoresc și curat; cu fețele lor frumoșe și sănătoșe; pe lângă eșecutarea sigură și eșactă, cu o nuanșare deplin adecuată a celor mai alee piese populare eșite din pēna distinșilor noștri compozitori: G. Dima și Vidu, au prezentat la scenă un ansamblu (ensemble) de adevărată mândrie națională.

Felicitări deplin meritate s'au adus conducătorului acestui cor poporal, dlui I. Branga, căroră ne asociem cu intimă stimă. Și pentru asemenea întreprindere și școlă frumoșă în sinul poporului nostru, nu putem avē de cât cuvinte de laudă.

Amintim încă cu mulțămire norocoșul ajutoriu, ce are corul dlui Branga în tinērul candidat de avocat, dl Jantea, un tenor de primul rang, eșecutând la concertul amintit partia solo din „Răsunetul Ardealului” de Vidu, cu adevărat farmec. Mărturisim, că un tenor mai dulce, mai amplu și voluminos totodată, rar am auțit. Felicitările noastre intime.

Tot cu privire la „Importanța cântării în școala poporală” etc. s'a cetit a doua disertatie de dl S. Vlad, învățătoriu în Balșă, contribuind și acēsta cu orientări întregitoare în cestiune.

Ad. 6. Aprecierea dlui C. Baicu, inv. dir. în Orăștie, asupra „Igieniei școlare” de Dr. I. Beu, — ținută cu multă competență, ca unul care însuși a făcut experiențe norocoșe cu practicarea condițiilor igienice, — a fost viu salutară din partea conferinței ca un act îmbucurător în literatura noastră didactică, și opul s'a recomandat călduros în atențiunea învățătorilor, preoților ca directori ai școlilor noastre populare, și tuturor organelor chiamate a contribui la conducerea și organizarea școlilor noastre.

Adaugem și noi cu deplin consimțământ, că nu ne putem închipui progres în școle, fără observarea și practicarea condițiilor igienice. „Mens sana in corpore sano”, rămâne pentru totdeauna în vîgore ca cel dintăiu principiu pedagogic. Muncitorilor în acest spirit salutar, datorim recunoștință.

S'au distribuit apoi lucrările pentru conferința viitoare, la propunerea referentului comisiei exmisse: dl I. Fleșeriu, precum urmēză:

1. „Rolul familiei în educațiune și scăderile acesteia în familiile țeranilor noștri”, — încredințată spre lucrare membrilor: George Daniil, inv. în Căstău și Nicolae Voina, inv. în Vaidei.

2. „Care ar fi modul sau procedura cea mai corectă și mai corăspunșătoare, de a putē învăța elevii, ca să-și însușescă cât mai temeinic scrierea și cetirea”, încredințată spre lucrare membrilor: Nicolae Herlea, inv. în Vinerea, Sabin Safta, inv. în Romos și Nicolae Popovici, inv. în Mărtinești.

3. „Opinare întru cât este aplicabil noul plan de învățământ votat de congres în 1903, în special pentru școala cu un învățătoriu, ținēnd sēmă în deosebii de trebuințele practice ale poporului nostru”, — încredințată spre lucrare membrilor: Constantin Baicu, inv.-dir. în Orăștie și Ioan Frăncu, inv. în Gelmaru.

4. „O poveste pentru anul I de școlă”, prelegere practică, încredințată spre lucrare și predare membrilor: Ioan Bunea, inv. în Romos, și Ioan Stănescu, inv. în Beriu.

5. „Cunōșterea și calcularea suprafețelor” (alegere liberă, pentru una sau două unități metodice), prelegere practică, încredințată spre lucrare și predare membrilor: Ioan Petrușescu, inv. în Pricaz, și Ioan Vlad, inv. în Bințini.

6. „Globul pământului cu conceptele geografice: osie, pol, ecuator, emisferă, meridianul și cercurile paralele. Zonele și clima”, prelegere practică (împărțită în unități metodice după trebuință), — încredințată spre lucrare și predare membrilor: Adam Vasiu, inv. în Romoșel și Lazar Stoica, inv. în Renghet.

Se observă, că fie-cere dintr-eele membrii încredințați, are să lucre independent și să presinte elaboratul cu 8 zile înainte de conferința viitoare comisariului consistorial.

Cu acestea s'au încheiat agendele conferinței actuale, într-eele vii urale din partea membrilor.

Comisariul cons. a mulțămit învățătorilor pentru activitatea dovedită în cadrele conferinței, îi rōgă să continue cu interesul manifestat, ca să pōtă promova tot mai mult interesele școlii și bisericii noastre părintești, spre mulțămirea autorităților și susținătorilor școlilor noastre.

Dl protopop V. Domșa, șeful școlilor din cercul Orăștie, a mulțămit comisariului cons. și învățătorilor pentru activitatea și priceperea desfășurată în deslegarea agendelor conferinței, spre continua perfecționare a statului nostru învățătoresc, căruia îi dorește deplin succes în salutară sa acțiune publică.

Raportor.

Din România.

La mormēntul lui Ioan C. Brătianu. Ca în toți anii, așa și anul acesta, în ziua de 9/22 Maiu s'a făcut pelerinaj la Florica, la mormēntul lui Ioan C. Brătianu. Un tren special a plecat din București la orele 7.45, sosind în Florica, unde e înmormēntat marele bărbat de stat al României, la orele 11. La ora 1 s'a format procesiunea la mormēnt, urcând mulțimea colina. În frunte mergea I. P. S. Sa metropolitul Partenie al Moldovei, însoțit de episcopul de Huși, Conon Aramescu Donici, de arhieriei Meletie Galatian și Calistrat Orlean și de archimandritul de scaun Omulescu, au urmat apoi ministrii, membrii familiei, și alții. S'a oficiat parastas la mormēntul lui Ioan C. Brătianu, încunjurat de brați seculari așezați în formă de cerc și acoperit cu flori frumoșe. Pe mormēnt erau depuse numeroșe corōne. Serviciul divin l'a oficiat I. P. S. Metropolitul Partenie, încunjurat de episcopul Conon, de arhieriei Meletie și Calistrat, de archimandritul Omulescu și de 6 preoți. După terminarea serviciului divin dl Dim. A. Sturdeza, prim-ministru al României, a rostit un discurs frumos. Familia a primit din acest incident numeroșe telegrame.

Serbarea zilei zece Maiu. A douăzeci și treia aniversare a încoronării primului rege român s'a serbat Luni în București cu solemnitatea obișnuită. O vreme admirabilă a favorizat sărbătōrea. În zorile zilei 21 de tunuri au anunțat populațiunii solemnitatea zilei. Încă de la orele 8¹/₂, populația capitalei, în haine de sărbătōre, se revărsa în valuri, din părțile mărginașe către centru. De la orele 9, diferitele trupe au început să soșescă, luându-și locurile desemnate de comenduirea pieței.

La orele 10¹/₂, M.M. L.L. Regele și Regina, A.A. L.L. Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria, încunjuși de Curțile Regale și Prințiar au soșit la Metropolie, unde în prezența ministrilor și a autorități-

lor civile și militare s'a oficiat un serviciu religios.

La ieșirea din biserică M. S. Regele a încredințat dlui locot.-colonel Cocorăscu, comandantul batalionului 9 de vânători, din nou înființat, drapelul batalionului, care fusese sfințit la 9 Maiu, la palatul Regal. M. S. Regele a pronunțat o scurtă cuvântare cu acest prilej, la care a răspuns dl locot.-colonel Cocorăscu.

La orele 11¹/₂ M. Sa regele a primit defilarea trupelor, în fața universității. Parada militară a fost comandată de A. S. R. Principele Ferdinand, comandantul corpului II de armată.

Ținuta trupelor a fost ireproșabilă.

La orele 12.40 M. S. Regele, urmat de suită, s'a înapoiat călare la Palatul Regal. Registrele au stat totă ziua deschise, și au fost acoperite de un mare număr de semnături.

Convocare.

Domnii membri români ai adunării municipale a comitatului Sibiu sunt rugați a se presenta la o consfătuire pe Marți în 31 Maiu a. c. la 10 ore a. m. în localul casinei române din Sibiu. Participare cât de numărōșă e dorită.

Sibiu, 26 Maiu 1904.

Dr. Liviu de Leményi.

Primirea de elevi în școlile militare.

Atragem atențiunea părinților asupra următoarelor comunicate, pe cari comandantul școlii de cadeți pentru infanterie din Sibiu, domnul căpitan Ivanovici, a avut bunăvoința a ni-le trimite spre publicare:

Cu începerea anului școlar 1904/1905 (și anume începēnd în cursul anului prim) limba de propunere în școlile de cadeți de infanterie din Budapesta, Pojon (Pozsony), Cașovia (Kassa), Timișōra și Sibiu (Nagy-szeben), apoi în clasele paralele ungare a școlilor de cadeți de cavalerie și artilerie din Traiskirchen este limba germană și magiără, în școlile de cadeți din Kamenitz și Karlstadt cea germană și croată.

Aspiranții vor trebui așadar să posedă acele limbi în cari se predă instrucțiunea, în măsură, ca să pōtă înțelega prelegerile.

Esamenul de primire se estinde așadar în școlile mai sus menționate, pe lângă obiectele: limba germană, aritmetica și algebra, geometria, geografia, istoria, istoria naturală, fizica, chimia, de aici încolo și asupra limbei magiare, respective croate, în acea măsură, în care ea se propune în clasele inferioare ale unei școle medii.

Esamenul de primire la școlile de cadeți mai sus amintite se va depune în limba germană ori magiără, respective croată, se concede totuși, ca aspiranții, pentru ușurarea espunerei cunoștințelor și capacității lor să se folosescă de limba maternă.

Primirea de elevi în școala de cadeți de infanterie ces. și reg. din Sibiu se face după cum urmēză: În anul prim al școlii de cadeți susnumite se vor primi cu începutul anului școlar 1904/5 (mijlocul lunii Septembrie) cam 30—40 tineri fășicește corăspunșător dezvoltăți, cari cu 1 Septembrie n. a. c. au împlinit anul al 14-lea, dar' n'au trecut încă anul al 17-lea al etății, cari posed aplecare pentru cariera militară și au absolvat cu succes cel puțin îndestulitor (suficient) 4 clase inferioare ale unei școle medii ori ale unei școle civile.

Cererile pentru primire se pot face numai după-ce petentul posedă testimoniu școlar pe întreg anul 1903/4 și sunt a se trimite la comanda școlii cel mult până la 15 August 1904 st. n. Dacă aspirantul este necesitat a repeta un esamen (esamen de emendare) este dator a alătura un testimoniu interimal.

Revistă bisericească.

Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe din România, terminându-și lucrările rezervate pentru sesiunea în care se întrunise înainte cu două săptămâni, s'a încheiat astăzi, Vineri, 27 Maiu n. Sfântul sinod a recomandat ministrului de culte pe dl Ioan Mihăilescu, licențiat în teologie și Dr. de la Lipsca, pentru a fi numit agregat la facultatea teologică din București pentru dogmatică și simbolică, pentru limba ebraică și pentru introducerea în vechiul testament.

Biserica macedo-română. Desideratul Românilor din Macedonia de a fi recunoscuți ca naționalitate și de a avea dreptul să asculte rugăciunile în biserică în limba lor națională, a avut zilele trecute o consfințire oficială. O telegramă din Constantinopol vestește, că în ziua de 9/22 Maiu curent a fost constituită în mod oficial la Bitolia comunitatea românească. Cele multe înainte! Comunitatea numără până acum 100 de familii. S'a ales și primul comitet administrativ, compus din 9 notabili români. Constituția și alegerea comitetului s'a făcut fără nici un incident.

Comentariile asupra acestui act de mare însemnătate pentru naționalitatea românească din Turcia sunt superflue, căci faptul vorbește de la sine.

O altă știri referitoare la Românii din Macedonia ne aduce *Politische Correspondenz*, care într'un număr mai recent publică următoarea telegramă primită din Constantinopol: „Patriarhul ecumenic a trimis Porței o notă de protestare contra predării bisericii grecești din Ohrida unui preot cuțovlah. Predarea s'a făcut de către autoritățile turcești. Marele vizir, răspunzând la această notă, a zis că 'i este imposibil a satisface cererii patriarhatului, pe care nu o poate considera ca justă, deoarece biserica în cestiune nu e grecească ci cuțovlachă.

NOUTĂȚI

Din cauza sfintelor sărbători „Pogorirea duhului sfânt“, numărul proximal al fâiei noastre va apărea Mercuri.

Nou secretariu de stat. În ministerul ung. de agricultură se va înființa în curând un al doilea post de secretariu de stat, pentru a cărui dotare sunt luate deja în budgetul pe 1904 sumele necesare. Cum cetim în „Budapesti Hirlap“, înființarea acestui nou post e necesară din cauză că ministrul și secretariul de stat actual „nu sunt în stare să rezolve restanțele uriașe îngrămădite de la 1884 încolo“.

Bunătățile din străini. Daniil Lupu din Cneș (Banat), emigrat în America, scrie în „Poporul Român“ (Budapesta) următoarele: „Mă rog să binevoiți a-mi trimite totă de aci înainte în Ungaria în țera noastră, că eu plec din America în țera noastră, că merge de tot rău, puțin câștig este și în America și numai pentru mâncare să lucr, cred că pot trăi și în țera noastră mai ușor de cât în America. Cei cari nu știu cum se câștigă banii în America, numai după ce sosește aici văd că cu ce muncă grea pot să se susțină.“

Nu mai favorabile sunt împrejurările pentru lucrători nici în țările europene. Astfel „Budapesti Hirlap“ de Luni spune că în comuna Prusca zilele trecute s'au reîntors din Prusia 16 lucrători, cari meraseră acolo, ca să capete lucru mai cu câștig. Li-a mers însă neasămănat mai rău de cât a casă; la lucru de îmblățit și facere de stânjini bărbații aveau simbrie 80 fileri, ear' femeile 60 fileri pe zi, și pe lângă această mai erau și tractați ca vitele, bătuți chiar. De două-ori au cercat să fugă, dar' stăpânul i-a prins și dus îndărăt la lucru cu gendarmii. A treia-ori li-a succedat, pe nopți, să scape, și după multe ostenele și neajunsuri să se reîntorcă a casă.

† Ilie Savu, abiturient al gimnasiunii române din Blaj, după un morb greu și îndelungat, a decedat Duminecă 2/15 Maiu la casa părintească din Răchita, împărțit fiind cu sfintele taine. Actul înmormântării a fost îndeplinit de mai mulți preoți, și un public numeros a petrecut pe regretatul tiner la cele eterne. Il jlesc părinții Nicolae Savu, preot, și Ana născută Gavrilă, apoi fratele său Ioan. Fie-i țărina ușoară!

† Dr. Ioan Major, avocat în Lugoj, consilier de școală în pensiune etc., a decedat în 24 Maiu n. în Lugoj în etate de 77 ani. În mormântarea i-s'a făcut Joi, 26 Maiu n. cu mare solemnitate.

Expoziție de industrie casnică. Societatea agrară a marilor proprietari din România a organizat la București o expoziție de agricultură, de industrii agricole, casnice și miniere și un târg de vite. Majestatea Sa regina României a binevoit a lua sub înaltul sau patronajiu secțiunea de industrii casnice. Și deorece societatea dorește, ca tot neamul românesc să participe la această sărbătoare a muncii naționale, roagă pe Românii din statul ungăr să participe și ei la expozițiunea societății agrare, cu produsele industriei lor casnice.

Expozițiunea se va deschide la finea lunii Maiu v., ear' obiectele se vor trimite pe adresa: Societatea agrară a marilor proprietari. Calea Victoriei 55, București. Costul transportului este pe socotă expoziției. Obiectele trimise ar fi de dorit să aibă prețurile de vânzare alipite.

Declarațiunile pentru participare la expoziție se fac în modul următor: Declarație de admitere la expoziția de la București din anul 1904. Subsemnat.... domiciliat în.... declar, că doresc a lua parte la expoziția societății agrare, având a espune (aici urmăz descrierea obiectelor, produselor, valorea lor în lei, dacă sunt de vânzare, ori nu). Pe urmă e a se indica greutatea aproximativă a transportului total în chilograme. Ear' la fine eventuale observațiuni și semnatura esponentului.

Coroane eterne. Dl căpitan Dumitru Florian, în loc de cunună pe sîcrlul mult regretatului Ilariu Mușiu-Urechidă, a donat școlii române gr.-or. din Seliște, 10 coroane. Direcțiunea școlii se simte îndemnată a 'i esprija mulțumită pentru fapta această. Seliște, 25 Maiu, 1904. Direcțiunea școlii.

„Képtelenség“.... La știrile zilei ziarului „Budapesti Hirlap“ de alaltăieri lăund notă despre articolul nostru „O dorință împlinită“ (publicat în nr. dto 3 Maiu st. n.), în care scriind de ordinul prealalt de a se face demersurile pentru aducerea a casă a osemintelor lui Rákoczy ziceam că și noi avem o dorință, mult mai modestă, de a ni-se concede să punem o cruce la mormântul lui Iancu, și că cei de la putere ar pute lua pildă de la M. Sa cum au să fie considerate faptele trecute în domeniul istoriei și să ne facă posibilă împlinirea și a dorinței noastre, — zice următoarele:

„A trage paralelă între Rákoczy și Iancu e tocmai așa de imposibil, cum absurditate („képtelenség“) e dorința ziarului român. Iancu contra noastră a condus în 1848 pe Românii din părțile ardeleni și într altele ai lui ômeni au măcelărit și pe Vasváry Pál“.

Curioasă logică! Dar Rákoczy nu contra dinastiei habsburgice a luptat? Și totuși un domnitoriu din această dinastie încuviințează și ordonă să se aducă a casă osemintele lui și să se înmormenteze în pământul patriei, cu cinstea cuvenită figurilor mari istorice! Ori dora e „képtelenség“ dorința Românilor tocmai pentru-că Iancu nu contra dinastiei habsburgice a luptat, ci pentru ea?

Petrecere în Sighișoara. Tinerimea școlară din Sighișoara aranjază petrecere de vară (maial) Luni în 30 Maiu st. n. (a doua zi de Rosalu) în deal (Breite). La cas de timp nefavorabil în pavilionul Winter.

Ginere bun. Conform unei telegrame din Constantinopol, poliția de acolo dând de urma unei corespondențe secrete a demascat o mare conjurație îndreptată contra sultanului. Capetenia conjurațiilor era însuși Kemal pașă, ginerele sultanului și fiu al răposatului Ghazi Osman, eroul de la Plevna. Împreună cu el sunt deja arestați foarte mulți dignitari ai curții sultanului.

Post de medic. Cu termen până la 23 Iunie st. n. e publicat concurs la postul de medic comunal în *Bolkecs* (comitatul Târnava-mică), dotat cu 1200 coroane salariu fundamental, 200 coroane onorariu din casa comunală pentru curarea bolnavilor comunei (pentru operațiuni taxa de la respectivii pacienți conform înțelesului), cuartir în natură și cinci stângini de lemne. În schimbul acestei dotațiuni medicul e obligat a cerceta și cura bolnavii comunei, a inspecta morții și a controla măcelăriile. În comună nefind farmacie, alcul pôte să obțină și dreptul de a ține farmacie manuală, cum avuse și antecesorul seu. Medicul comunei având să provadă agendele de medic și pentru șapte comune învecinate din cercul Bethlenszentmiklós, pentru acestea va avea onorariu de 600 coroane din casa comitatensă, paușal de călătorie și taxele statutare pentru cercetarea bolnavilor. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului Gyárfás Károly în Hosszúaszó (ad nr. 1137 ex 1904).

Cum își apără America cetățenii? Un bandit din Tanger, pe nume Raisuli, a răpit pe cetățenul Ferdicari și pe fiul vitreg al acestuia, cu scop de a stôrce bani pentru rescumpărarea lor. Afând despre această guvernul Statelor-Unite, a trimis trei vase de răboiu la Tanger, ca să elibereze pe cei doi deținuți.

Baba Iovanca. Zilele trecute a dormit pentru vecie vâduva lui Andreiu Bosniac din Graboș, născută Iovanca Desancioi. A trăit baba Iovanca 113 ani și în acest lung sir de ani nici-odată n'a fost bolnavă să zacă. Până acum sunt doi ani își isprăvia singură lucrul de câmp, apoi n'a mai putut. Până cu două zile înainte de môrte umbla baba și era sănătoasă. Opaiful vieții 'i era însă pe sfârșit. Slăbită de bătrânețe s'a pus pe pat și după zăcărire de două zile a dormit pentru vecie.

Butoie scumpe! Vaporul de poștă „Kaiser Wilhelm II“ al societății de navigație hamburg-americană a sosit Luni la Cherbourg cu un transport de 155 butoiaș, în cari erau monete de aur în sumă de 42 $\frac{1}{2}$ milioane de franci. Sumulița această e o rată din suma cu cât Statele-Unite americane cumpăraseră de la Franția canalul Panama. De la Cherbourg butoiașele au fost transportate la Paris cu tren special, ținând pasă asupra lor sumedenie de poliști și detectivi.

Generalul Kuroki — grec. Comandantului ôstei japoneze care așa frumoasă învingere raportase la riul Jalu asupra ôstei rusești, e generalul Kuroki. Despre acest Kuroki zările din Athena spun că e grec, originar din Arcopolis, unde și acum are numărăse rudeni. În Athena este un medic Dr. Kuroki. Familia Kuroki e în rang de conte, câștigat de la dogele Morosini, prin un membru al ei, fost luptător viteaz în răboiul venețian. Un alt străbun al familiei a fost complice la asasinarea lui Capo D'Istria și spre a scăpa de osândă s'a refugiat în România. Aici s'a însurat și a avut doi copii: un băiat și o fată. Băiatul mai târziu a emigrat în Japonia, ear' fata s'a măritat după un grec. Generalul de acum ar fi copilul emigratului Kuroki, deci grec de origine, respective greco-român.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“, volumul prim, a apărut în ediție nouă, și se pôte procura de la autorul, Teodor V. Păcățian (Sibiu). Prețul 10 coroane. România 12 lei.

„Istoriografi vechi, istoriografi noi.“ A apărut și se pôte procura de la librăria archidieceșană din Sibiu (Nagyzeben) broșura „Istoriografi vechi, istoriografi noi“, studiu critic în chestia vechii metropolii ortodoxe române, de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 coroane, plus 20 fileri pentru porto. Cartea e împărțită în următorii capitoli: Dogme istorice. Părintele Bunea ca scriitoriu. Punctul meu de vedere. Argumente vechi. Noua teorie. „Nandoralbensis“. Decretul regelui Vladislav. Mănăstirea voevodului Mihail Viteazul. Vicarii episcopilor latini. Sava Brancovici. „Unirea“. Încheiere.

Posta ultimă.

În audiență.

Cu ocaziunea audiențelor acordate eri, Joi, în palatul regal din Buda, a fost primit din partea Majestății Sale și Preasfințitul Domn episcop al Aradului, Ioan I. Papp.

Calătoria Monarchului.

Eri, Joi, la orele trei și jumătate, Majestatea Sa Regele a plecat cu tren special de la Budapesta la Bruck an der Leitha, unde va ține revistă militară asupra trupelor. Împrejurimea M. Sale o formeză suita obicinuită militară. Majestatea Sa sosește Sâmbătă seara îndărăt la Budapesta.

Desmințire.

Știrile despre apropiata retragere a ministrului de finanțe Lukács se desmințesc în modul cel mai categoric. Escelența Sa n'are încă intențiunea să-și părăsească postul.

Din public.*)

Mulțămite publice.

Cu ocaziunea petrecerii din 6/19 Ianuarie 1904, arangiate în favorul „fondul corului“ de la biserica noastră din Brad, au intrat contribuiri benevole de la domni: Dr. I. Pop, adv., 10 cor.; Aron Feier, Ioan German, câte 5 cor.; Dr. Tiberiu Tisau, I. Împărat, câte 4 cor.; P. Cioflica, Ioan Săbău, Achim Tôder, Petru Florinca, Vasile Irodenca, N. Botar, Timbus Nicolae, László Anton, Göbbel Karl, Ant. Severnitsky, câte 3 cor.; Nicolae Obédău, Nicolae Pop, capelan în Ormindea, Bolcu George, Bolcu Constantin jun., Popa Teodor sen., Vlad Săndor, Zerna Ilie, Hossu Francisc, Ilie Omăta, Iula Nicolae, Ioan Furdulu, Giurgiu Dimitrie, Luca Nicolae, Vuc Emeric, Costea Valer, Irodenca László, Filip Anton, Victoria Laslo, Stefan George, Aron Radu, Filip Tirica, Pavel Pop, David N., Woblich N., Nicolae Popa Petrescu, Feier Nicolae, Vasile Boneu, Tovie Indrieș, Vasile Crucin, Roth Ferencz, Cociș Samuil, Doda Ioan, Onea Nicolae, Eremie Pop, Azarie Florea, câte 2 cor.; Maria Obédău, Off. Fonyó, Luciu Dumitru, Brădean Simion, Nic. German, Knaisel I., Knaisel R., fie-cera câte 1 coronă; Crist Petru, 1 coronă 20 fileri; Iula George, Faur Ioan, Opriș L., Popa George Petrescu, Ioan Siminiu, David B., Mihet George, Márton S., Bogdan Nicolae, câte 1 cor.; Knobloch, otelier, 20 cor. Suma întratelor a fost în total 165 cor. 20 fileri. Spesele au fost 106 coroane. Resultă venit curat de 50 cor. 20 fileri, care sumă s'a și predat episcopiei parohiale gr. or. din Brad.

În numele comitetului arangiatoriu se exprimă profundă mulțumită contribuitorilor amintiți.

Brad, la 15 Februarie 1904:

Ioan German
—casariu—

În firul colectei întreprinse pentru edificarea școlii din Turda au binevoit a mai contribui următorii marinișoși domni:

Nicolae Garoiu, adv. în Zernești, 50 cor.; Dr. Ioan Mihu, mare proprietariu în Vinerea, Dr. Ioan Popescu, adv. în Reghin, Vasilie Almășan, adv. în Cluj, câte 20 cor.; Ioșif Popescu, director la banca în Reghin 10 cor.; Vasilie Voina, protopop în Brașov, Ioan Cav. de Pușcariu, septemvir, Bran, Dr. Liviu Leményi, adv. Sibiu, câte 5 cor.; Pantaleon Lucuța, căpitan pens., Sibiu, Ioan de Preda, adv. Sibiu, câte 4 cor.; Gregoriu Pletos, protopop onor., Năsăud, 3 cor.; Dr. A. Marieneșcu, jude de tablă pens., Gavriil Hango, spiritual, Gherla, Dr. Ioan Radu, profesor, Brad, Dr. Dumitru Stefan, cand. de adv., Sibiu, Ioșif Popescu, adv., Brașov, Victor Tordășianu, ref. consistorial, Sibiu, Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, Sibiu, câte 2 coroane; — total 160 coroane.

Ceea ce se cuităză cu mulțumită, având a se grava numele acelora cari au donat suma de 20 și respective peste 20 coroane pe piatră comemorativă ca fundatori ai școlii.

Turda, 20 April 1904.

Epitropia parohială:

Jovian Murășian
protopresbiter

Ioșif Urcan
epitrop I.

Subscrisul, îmi împlinesc o sfântă datorință aducând domnului Victor Iordășianu, referent consistorial în Sibiu, fost deputat congresual și actual deputat sinodal al cercului Ilia, cele mai călduroase mulțămite pentru ajutorul de 40 cor., oferit mie ca împrumut la începutul anului școlar 1903/4 pentru a-mi putea face posibilă înscrierea în secțiunea pedagogică a seminarului „Andreian“ din Sibiu. Această sumă, când am voit să o restitu pe lângă cea mai mare mulțumită, dl deputat, având în vedere starea materială a părinților mei, mi-a ertat-o, pentru ceea-ce îmi exprim pe această cale sentimentele de recunoștință.

Sibiu, în 11 Maiu v. 1904.

Drăgan Mariș
ped. curs. II.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Nr. 64 1904

[123] 1—1

Edict de licitațiune.

Comuna bisericească gr. or. Polăți publică prin acest edict de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a edificării unei biserici nouă din material solid de piatră, cu prețul strigării de 16.000 cor. pe lângă un vadiu de 10%. Terminul de licitațiune se fixează pe 7/20 Iunie c. la 2 ore p. m. la oficiul parochial al Polățului.

Condițiunile de licitare, planul de edificare și preliminarul de spese, se pot vedea la oficiul parochial.

Polăți, în 6 Maiu 1904.

Oficiul parochial gr. or.:

Nicolae Nașcu
preot.

Moise Csiff
epitrop.

Vidi!

Galaction Șagău
protopresbiter.

Unicul mijloc de dinți, lipsit de aciduri, aprobat și recomandat de profesori și medici este veritabilul

anaterin

al dentistului de curte ces. și reg. Dr. I. G. Popp, Viena XIII/6.

Veritabil numai în sticla de mai sus cu etichetă vîntă, francesă (tipariu auriu), și cu firma mea, a cor. 2-80, 2-1, 1-1.

„Intrebuințez de mai mulți ani apa de dinți și de gură anaterin a dvăstre și mi-e temă, că dacă nu o aș mai avea, imediat ar trebui să sufer de durere de dinți, ori că mi-ar cădea dinții. Apa de gură a dv. îmi ține dinții frumoși și sănătoși.” A. Spitalsky, mare-proprietariu.

Crema de dinți anaterin, în tuburi, fără de striașiosul „săpun”, e foarte plăcută, curăță temeinic dinții, îi face lucii și îi conservă sănătoși, a 60 fil.

Se capătă în farmacii, drogerii, prăvălii mai alese, cum și în depositul principal Carl Morscher, drogerie în Sibiu, și la A. W. Lingner, farmacist în Sighișoara. (18b) 6—17

Nr. 67—1904

[110] 3—3

Concurs

Conform ordinului Preaven. Consistoriu archid. din 24 Martie 1904 nr. 3385 Bis., prin acesta se publică concurs pentru întregirea postului vacant de paroh în parochia de clasa a III-a Silvașul-inferior din protopresbiteratul Hațeg, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fașionate în cōla B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Reflectanții la acest post se și trimită cererile instruite conform normelor în vîgore subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul indicat.

Hațeg, în 1 Maiu 1904.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiterat al Hațegului.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Somatosă

albumină de carne solubilă

conține stofele nutritive ale cărnii (corpuri de albumină și săruri) ca prav ușor solubil, aprôpe fără gust, eminent

remediu întăritor

producător de apetit

pentru debili, persoane rămase înapoi în dezvoltare, pacienți de nervi, de piept și de stomac, pentru lehuze, copii cari sufer de rachitis, pentru convalescenți etc.

în formă de

Somatosă de fer

pentru cei-ce sufer de chlorosă (Bleichsucht) recomandată de medici.

Somatosă de fer constă din somatosă, cu 2% fer în legătură organică.

Somatosă produce apetit în măsură mare. Se capătă în farmacii și drogerii — Veritabil numai în pachet original.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co, Elberfeld (despărțământul farmaceutic.)

Am onōrea a aduce la cunoștința onoratului public din loc și jur că cu 1 Maiu n. a. c. am luat în întreprindere restaurantul

„Schüllergarten“

cum și grădina împreună cu acest restaurant.

Onoratul public va pute fi servit la mine cu feliurite mîncări, gustose, pregătite după bucătăria română, germană și magiară, cum și cu beuturi escelente.

Un „Gramophon“ mare, cu cele mai noue și mai frumoșe cîntece, stă la dispoziție.

Asigurând on. public de un serviciu întotdeauna prompt și real, îl rog totodată pentru binevoitoriul său sprigin.

Cu totă stima

Juliu Kovács
restaurateur.

114 2—2

Fabrica de mașini și motore ces. reg. priv. Brauner & Klasek's Nachfolger ING. EMIL PLEWA, VIENA.

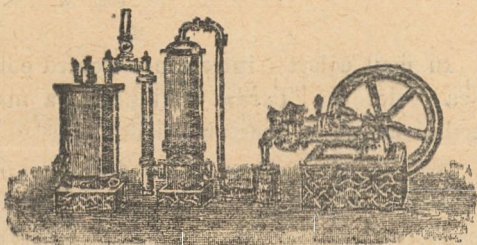
Representanță generală și deposit:

B. Dénes, Budapesta, VI., Váci-körút 61.

MOTORE 2—20 HP de vapor, gas, benzin, petrolin. Locomobile de petrolin 2—25 HP.

Instalații pentru estragerea gasului 2—3 fil. spese de exploatare pentru fiecare HP și oră. Stilul cel mai modern. — Cea mai bună și mai eficientă putere de exploatare. — Cel mai eficient izvor de cumpărare. — Plătiri favorabile.

Preț-curent gratis și franco. — Representanți soliști din provincie se acceptază. [9] 14—20

Cătră America.

Mare moderare a prețului. Prețul călătoriei de la Viena la New-York preste Rotterdam împreună cu nutrimēt 155 corōne. [101] 4—10

Călătorilor la America le stă liber a-și alege drumul de călătorie. Pentru cuprinderea locului trebuie să se dea arvună de 20 corōne.

Linia Olandia—America

Viena IV. Wiedenergürtel nr. 16.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgărçiri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost opțios oprit fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

[2] 79 de 15 ani.

Espeditie din centru și locul de vîndare pentru țēră și strălînătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Am onōre a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din piața mică nr. 2, tot în piața mică nr. 11 în dosul păpucarilor.

Deore-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 corōne anual mai puțin, mă află în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai eftine, și mi-am propus, ca — dacă Dumnezeu îmi va ajuta — în cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țērănești, precum bumbac, pîr, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și cărpe de pîr, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în cămăși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămăși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stofe de pîr, și tōte căpțușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o miă aici neamintiți artici. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre efținătatea și soliditatea prăvăliei mele. [39] 13

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitoriul său sprigin, semnez cu totă stima

Aurel Popescu.

Avis.**• • Deschiderea băilor de sare și iod • •**

de la Albele

situată lângă stațiunea „Szerdahely—Sos-füldő” 5 km de la Mercurea (Erd. Szerdahely) se va face în mod festiv **Duminecă în 16/29 Maiu.**

Aceste băi se potrivesc mai ales pentru bōle cronice reumatice, scrofulosă, anemie, bōle de nervi; în deosebi au aceste băi eminent efect vindecător la bōlele de femei, metrită cronică, endometrită, peri- și parametrită, scurgeri, etc., ca și la resorptiunea exudatelor după pleurită (aprinde de pelița cōstei), perityphilită (aprinde de intestinul gros). Afară de acesta mărăște pofța de mîncare.

Trenul la băi sosește de cătră Sibiu la orele 6 și 11 a. m. și 7 p. m., ear' de cătră Alvincz la 4 și 9 a. m. și 5 p. m. [124] 1—3

Un omnibus circulă zilnic de 2 ori întră Mercurea și aceste băi și a. plécă din Mercurea la 9¹/₂ a. m. și 2¹/₂ p. m.

Taxa de persoană tour și retour e de 40 bani; pentru copii jumătate.

Odăi mobilate la băi cu următoarele prețuri:

din 15/V—15/VI cu 16—24 corōne lunar

„ 15/VI—15/VIII „ 24—32 „ „

„ 15/VIII—15/IX „ 16—24 „ „

Serviciul și albituri de pat, etc. cu 6 cor. lunar mai mult.

Tacsă pentru scaldă:

Bae rece în basîn 20 bani,

Bae caldă de vană 80 bani.

Pentru copii cu prețul de jumătate.

Restaurant aranjat modern, mîncări bune, bucătărie pentru bolnavi, beuturi alese, serviciu prompt și prețuri moderate.

Analisa despre conținutul escelentelor substanțe ale apei cât și alte informațiuni se pot cere de la subscrisul.

Ilie Floașiu

Mercurea (Reismarkt, Erd.-Szerdahely)